

КАТЕГОРІЯ «КЛІЄНТ» В СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Кулікова Анастасія Олександрівна

Маріупольський державний університет

м. Маріуполь, anastasija_kulikova1@rambler.ru

Соціальні послуги державними та комунальними суб'єктами, а також іншими суб'єктами, що надають соціальні послуги із залученням бюджетних коштів, в обсягах, визначених державними стандартами соціальних послуг, безоплатно надаються: громадянам, які не здатні до самообслуговування у зв'язку з похилим віком, хворобою, інвалідністю і не мають рідних, які повинні забезпечити їм догляд і допомогу; громадянам, які перебувають у складних життєвих обставинах у зв'язку з безробіттям і зареєстровані в державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, бездомністю, стихійним лихом, катастрофами, особам, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, якщо середньомісячний дохід цих осіб нижчий, ніж встановлений прожитковий мінімум; дітям та молоді, які знаходяться у складній життєвій ситуації у зв'язку з інвалідністю, хворобою, сирітством, безпритульністю, малозабезпеченістю, конфліктами і жорстоким ставленням у сім'ї [1].

Мета соціальної роботи полягає в налагодженні (встановленні чи відновленні) зв'язків людини із соціумом, а також в попередженні порушення цих зв'язків, можна виокремити три основні групи клієнтів.

Перша група – це особи, які активно шукають допомоги й самі звертаються до соціальних служб. Історично склалося так, що саме ці особи були першими клієнтами соціальних працівників ще в минулому столітті. Це насамперед немічні, самотні люди похилого віку, самотні інваліди, діти-інваліди та інші.

Друга (контрастна) група клієнтів – це особи, які, навпаки, уникають контактів із соціальними працівниками, оскільки не вважають за потрібне змінювати свою поведінку в напрямі налагодження позитивних соціальних

зв'язків. Це алкоголіки, наркомани, особи без визначеного місця проживання, з делінквентною поведінкою, бездоглядні й безпритульні діти, жебраки, особи, залучені в секс-бізнес тощо. У цих осіб не просто відсутня мотивація до співпраці з соціальним працівником, а більш того. Вони можуть чинити опір позитивним соціальним впливам, що в свою чергу зумовлює необхідність застосування спеціальних технологій соціальної роботи.

Третя група клієнтів – перехідна або змішана. Це особи, в яких суперечливо поєднуються ознаки обох вище зазначених груп, або можуть бути на етапі переходу з першої в другу групи. Наприклад, особи, які умовно засуджені або звільнилися з місць позбавлення волі. Цю категорію направляють до соціальних служб установи системи виконання покарань. Теж саме стосується випускників шкіл-інтернатів для дітей-сиріт, неповнолітніх матерів, які не мають житла тощо [2].

Отже, провідним критерієм визначення групи, до якої слід віднести клієнта, є рівень його соціальної адаптації. Вирішення проблеми визначення групи клієнтів соціальної роботи полягає не стільки у виявленні зовнішніх проявів різновидів порушень їх соціальних зв'язків, скільки у з'ясуванні ступеня девіантності їх поведінки.

Література:

- 1.** Закон України «Про соціальні послуги»
- 2.** Психологія соціальної роботи /за ред. Ю.М. Швалба. – К. «Основа», 2014. – 448 с.